

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Valerii Andreae Desselii Erotemata Ivris Canonici

Andreas, Valerius

Francofurti & Lipsiae, 1720

XXXIX. de sententia Excommunicationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63277](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63277)

modi indulgentiæ; Plenissimam & ge. c. 4. in fine
 ralem remittendi potestatem habet S. &c. ult.
 Pont. & peccatorum omnium veniam eod. in 6.
 concedit.

(Indulgentiæ Papales desituuntur scripturæ
 suffragio, imo cum ipsa omnino pugnant. Uni-
 cus enim est mediator Christus 1. Tim. 2. v. 3.
 qui est propitiatio pro peccatis nostris 1. Jo. 2. v. 2.
 extra quem non est Salvator Esai. 43. v. 25. nec est
 in alio quopiam salus Actor. 8. v. 12. Atque bo-
 na spiritalia gratis nobis contingunt, ac proin-
 de non possunt nec debent pecunia emi vendive.
 Matr. 10. v. 8. Actor. 8. v. 20. Ac ejusmodi
 vanis indulgentiis sanctissimæ & perfectissimæ
 Christi satisfactioni summa inferitur injuria.
 Vid. Gerhard. d. art. 16. cap. 7. Dn. Niemann.
 Disp. d. indulgent. Notanda hic veniunt ipsius
 Hostiensis summ. tit. de pæn. & remiss. verba:
 non tamen intelligas, quod ipsa contritio pec-
 cata dimittat: sed in ipsa contritione, gratia
 Dei donat omnia liberaliter. Unde Ambrosius:
 Nemo tollit peccata, nisi solus Christus, qui est
 agnus tollens peccata mundi.)

De Sententia Excommunica- tionis.

TIT. XXXIX.

Restat gravissima omnium pœnarum.
 Ecclesiasticarum Excommunicatio,
 animam delinquentis occulto velut

gladio penetrans, qua Ecclesia bel-
les suos ac contumaces ferire solet,
que species censuræ Ecclesiastica.

1. *Quid est Censura Ecclesiastica.*

Est pœna spiritualis & medicinalis
vans primario usu aliquarum alio-
rum spiritualium, per Ecclesiasticam
testatem ita imposita, ut per eandem
dinarie absolvi possit. Censuræ spiri-
sunt: Excommunicatio, ut dixi, suspen-
sio & interdictum, Irregularitas proprie
censura non est, ne quidem ex delicto
contracta, sed inhabilitas quædam.

*Svarez. de
Cens. disp.
1. num. 5.*

2. *Quotuplex est Excommuni-
catio?*

c. Nullus I. Alia est Excommunicatio Major
89. *Et c.* alia Minor. Major est, quæ separat
pen. b. t. de quem non solum a corpore Ecclesiæ
pæn. Et c. stico, & communione spirituali seu par-
ult. sup. d. ticipatione Sacramentorum, tam active
Cler. ex- quam passive, hoc est, ut nec ipse excom-
com. mi- municatus ea percipere, nec aliis admi-
nistr. Gl. Et nistrare possit; sed & a societate fidelium
Dd. in 2. c. tam in divinis quam humanis. Minor est
8. in V. non quæ tantum separata a communione pa-
nisi b. t. siva Sacramentorum, quæ scilicet in
consistit perceptione.

II. Ultra-

II. Utraque hæc, sive major sive minor, alia est *Ajure*, quæ scil. infligitur a rege seu Canone, vel Synodo aliqua, generali aut particulari; & hæc durat perpetuo: alia *Ab homine*, quæ per sententiam infertur iudicis, & hæc, mortuo aut deposito iudice; qui eam tulit, expirat.

III. Rursus utraque vel est *Sententia lata*, quæ ipso facto ante denunciationem aut sententiam iudicis infertur; non aliter tamen, quam si hoc ipsum verbo exprimatur, veluti *ipso facto, ipso jure* sit excommunicatus, vel sub pœna latæ sententiæ: vel est *Sententia ferendæ*, quæ non infligitur ipso jure, sed per sententiam: quamvis excommunicatio minor hoc modo vix infligi soleat, quia sententia hujusmodi nullam aut exiguam vim haberet, cum talis excommunicatio ultra peccatum mortale, parum operetur.

3. *Qua forma Excommunicatio ferri debet?*

Sub distinctione respondendum est. *c. Sacr. 48.* Nam quæ ab homine infertur, non nisi *b. t. & c.* una præmissa monitione in scriptis legitime facta ferri potest: nisi necessitas rationem eodæ in *6. Bas. p.* aliud suadeat. Neque sufficit una monitio pro tribus, sed per terna inter. *2. c. 4. ars. stitia 13. n. 8.*

stitia facienda est non ininus quam sex dierum pro quolibet interstitio. Quæro a Canone infligitur nullam ræcedentem monitionem, sed ipsa non est & facit pro monitione.

4. *In quo differt quoad hoc Anathema ac Excommunicatione majori?*

Differt, non quidem in eo, quod anathema fortius liget, sed quod excommunicatio citra solennitatem infligitur simpliciter a corpore Christi sive Ecclesia avellat: Anathema vero solennem præterea maledictionem & execrationem addat, in majorem detestationem excommunicati.

can. Debit. 5. Quid si Judex aliquem simpliciter communicet, non exprimendo, majori an minori excommunicatione?

109. XI. *qui 6. ubi forma*

prescribitur.

Cov.

in c. Alma.

p. 1. §. 6.

nn.

Tunc intelligi debet lata excommunicatio major, ut analogum stet pro minori suo significato, quod hic est major excommunicatio secundum quid. Ut nihil obstet, quod alias in pœnalibus interpretatio sit facienda.

6. *Qui Potestatem habent excommunicandi?*

Omnes qui ordinariam habent jurisdic- c. 29. sup.
tionem in foro exteriori, ut summus Pont. qui est Ecclesie universalis Pastor, potest. jud.
Episcopi in sua dioecesi, ceterique Præla- deb. c. 33.
ti Episcopis inferiores, quibus est com- sup. de Si-
municata Jurisdictio Episcopalis, ut sunt mon. Vid.
Abbat, Præpositi Ecclesiarum collegia- Conc. Trid
tarum, regularium & secularium, Capi- Sess. 25. c.
tulum sede vacante, quique ex delega- 26. de re-
tione vel consuetudine eam potestatem form.
acceperunt.

(Isthunc Pastoris universalis titulum, & ex-
communicandi potestatem Pontifici haud con-
cedimus: Sed sit major excommunicatio, in no-
stris terris, admonitionibus caute præmissis,
juxta Consistorii causam prius rite cognoscen-
tis, decretum consensu ipsius Principis adhibi-
to: neque etiam minor excommunicatio, seu
suspensio a sacrae cœnæ usu ministris Ecclesie
absque Consistorii præscitu competit. Vid.
Fürstl. Weimar. Kirchen-Ordn. Capit. 27.
Fürstl. Coburg. Kirchen-Ordn. de Anno 1626.
cap. 25. Churfürstl. Sächs. Kirchen-Ordn. pag.
324. Fürstl. Magdeb. Kirchen-Ordn. cap. 22. §.
14. & seqq. Add. Struv. Dissert. Crim. XV. de
banno Eccles. & secul. thes. 13. & seqq.)

7. Qui possunt excommunicari?

Solus homo Christianus & baptiza-
tus; quia excommunicatio est Ecclesia-
stica jurisdictionis: atqui non baptizati
&

& non Christiani, ut Judæi, cæcæque Gentiles, quia extra Ecclesiam Dei, Ecclesiæ non tenentur legibus. Hoc item vivus sit, non mortuus, quia excommunicatio medicinalis est, non mortalis, nisi forte judex declaret, aliquando dum viveret, censuras incurrisse.

8. *An & universitas excommunicari poterit?*

Non potest, sed singulares tantum personæ, & de collegio aliquo illi duntaxat quos culpabiles esse constiterit, ne forte contingat quosdam vere innocentes, non contumaces sententia excommunicationis feriri.

9. *Qui absolvere ab excommunicatione possunt?*

Inprimis ab excommunicatione majori absolvit S. Pont. vel ejus a latere Legatus, quibus Legatis intelligitur hoc mandasse præ reliquis, qui cæteris dignitate antecellunt. Aliis vero absolvitur ab hujusmodi excommunicatione non licet, nisi hoc illis Pont. nominatim mandaverit. Quod tamen fallit, cum quis in extremo vitæ periculo constitutus sit, quo casu quilibet Sacerdos absolvere potest; ut & ex alia justa causa. Sed & a

c. Porro in fine h. t.

in minori excommunicatione absolvi quis *qui vero*
potest etiam per quemvis simplicem Sa- *epd.*
erdotem. *c. Nuper*

(Absolutio a banno Ecclesiastico seu excom- *29. vers.*
municatione itidem apud nos non nisi a Confi-
fessorio, precedente causae cognitione, decerni-
tur, ac similiter ipsius Principis assensus adhiben-
dus est. Vid. Ordin. Ecclesiast. *superius allegat as*
Struv. d. *dissert. ibes. 36.*)

10. Quid est Suspendio?

Est censura Ecclesiastica, qua Clerico
sive ministro Ecclesiae interdicitur usus & *Navar. in*
exercitium officii vel beneficii sui, aut al- *Man. c. 27.*
terius functionis Ecclesiasticae. *num. 151.*

11. Quid interdictum Ecclesiasti-
cum?

Est censura, qua interdicitur non tan-
tum Clericis & ministris Ecclesiae, ne di-
vina officia celebrent: vel Sacramenta
administrent; haec enim simplex est su-
spensio: sed & aliis certis personis aut lo-
cis, ne pro illis aut illis divina celebren-
tur. Nam interdictum privat solo usu *Covarr. in*
exteriori, quatenus singulis fidelibus *c. Almap.*
communis est, & tantum in divinis, & his *2. §. 1. n. 10.*
quidem expressis.

12. Quotuplex igitur est Interdi-
ctum?

Du-

Duplex, aliud Personale, aliud locale; & utrumque vel Generale vel particulare. *Generale* est, cum terra sive v. g. Regnum, Provincia, civitas, castrum interdicto subicitur. Item *Generale* est, quod fertur generaliter in personas, v. g. universitatem vel collegium & ligat singulos de collegio, quamvis collegio existunt. *Particulare* inest, cum fertur vel in locum singulum v. g. Ecclesiam, sive unam aliquam, vel in plures particulares, aut etiam omnium loci & oppidi; vel in personam unam sive plures.

*c.17.inf.de
V. S.*

*Covarr.
ibi supr.
tom. 9.*

De verborum significacione.

TIT. XL.

Tituli duo sequentes iique postrema generales sunt, & spectant ad universitatem totius juris Pontificii scientiam, & ad calcem compilationis horum librorum, uti factum quoque in Digestis, relati sunt. Et quidem Titulus Verborum signif. utilitatem suam habet, quia in omnibus ante omnium standanda sunt verba, ad hoc inventa, ut demonstrent voluntatem & mensuram scribentis.

*c. Labeo. v.
§. 2. D. De
super. leg.*